

Vanaf linksboven, met de klok mee:

- Stills from WeiweiCam which is now offline 2012
  - Incoming refugee boat - Lesbos Greece 17 feb 2016
  - Idomeni-kamp, Griekenland. 12 maart 2016
  - Freedom of expression under surveillance 2015
  - Selfie with just landed refugee - Lesbos Greece 26 jan 2016
- FOTO'S AI WEIWEI STUDIO

EXPOSITIE

Ai is kunstenaar, activist, dissident

#SafePassage, t/m 7 dec. in Foam, Amsterdam.
Inl.: foam.org

Door onze medewerker
Tracy Metz

Ai Wei Wei staat wereldwijd bekend als kunstenaar, activist en vervolgd dissident - maar niet als fotograaf. Nu wijdt het Amsterdamse fotomuseum Foam een solotentoonstelling aan hem, met foto's die hij gewoon met de mobiele telefoon maakt, zoals wij dat allemaal doen. Maar voor hem speelt esthetiek geen rol: de camera is een politiek instrument, waarmee hij verslag doet van zijn leven, van zijn worsteling met de macht en sinds eind vorig jaar van de vluchtelingen-

crisis onder de titel #SafePassage. Fotografie als levenshouding.

De tentoonstelling in Foam is tweedelig: het eerste deel gaat over zijn leven in China, het tweede over de vluchtelingencrisis, die zijn onderwerp is sinds hij eind vorig jaar zijn paspoort terugkreeg en naar Berlijn verhuisde. In China brengt hij het kat-en-muisspel met de veiligheidsdiensten in beeld: mannen die quasi-verveeld in een hotellobby hangen, een schijnbaar toevallige passant op het vliegveld, de auto die hem achtervolgt en die hij dan weer achtervolgt met zijn camera. De foto's hangen in blokken bij elkaar op een behang dat hij ook heeft ontworpen. Het motief is een arm, met aan het ene uiteinde een oor, aan het andere een opgestoken middelvinger. Ai luistert, maar hij reageert ook.

Als je niet weet waar je naar kijkt, zijn het nietszeggende kiekjes, maar

we weten het wel - niet alleen door de teksten die ernaast hangen, maar ook door de herhaling van soortgelijke confrontaties. Zijn die mensen echt agenten? Of is de dissident paranoïde geworden? Gaandeweg ont-

Als je niet weet waar je naar kijkt, zijn het nietszeggende kiekjes

staat het besef dat het niet eens zo veel uitmaakt: je de hele tijd bespied wanen is net zo bedreigend voor je gemoedsrust.

In die context is het opmerkelijk hoeveel humor Ai in zijn werk weet te leggen. De performance bijvoor-

beeld waarbij hij vrolijke rode lampionen aan de surveillancecamera's hangt die op straat in Beijing zijn studio omringen. Of de performance die hij in 2012 in zijn eigen studio hield om zijn 81 dagen durende arrestatie het jaar daarvoor te markeren.

Met vier webcams nam hij zichzelf 24 uur per dag op. Slappend, werkend, spelend met de kat - alles zette hij op weiweicam.com. Binnen 46 uur hadden de autoriteiten de site gesloten, maar toen hadden al 5,2 miljoen mensen het gezien. In deze zaal staat ook een beeld van hem: een surveillancecamera op een sokkel gemaakt van perfect gepolijst marmer, het materiaal waar monumenten van worden gemaakt, dus ook het object dat voor hem symbool is van deze tijd.

De twee andere zalen zijn letterlijk behangen met zijn iCloud, dat wil zeggen met ruim 16.500 foto's, in

chronologische volgorde, vanaf zijn eerste bezoek aan Lesbos in december vorig jaar. Sindsdien heeft hij voor het wereldomvattende project #SafePassage kampen bezocht in onder meer Syrië, Turkije, Italië, Frankrijk en, drie weken geleden, Kenia, waar hij nu een documentaire opneemt. Het is zowel een mondiaal als een persoonlijk verhaal. Op heel veel foto's zien we de kunstenaar bij ontmoetingen met vluchtelingen.

Een van de sterkste beelden uit die overweldigende hoeveelheid is van Ai die op een strand met een glinsterende reddingsdeken wappert. Daarin zit alles samengebond, alle woede, verzet en wanhoop van deze ene vluchteling namens al die anderen.

Foam Magazine van gastredacteur Ai Wei Wei € 22,50.
Uitzending *College Tour*, 23 sept.